

OECD *Multilingual Summaries*

Development Co-operation Report 2012

Summary in Slovak

Read the full book on: 10.1787/dcr-2012-en

Rozvojová spolupráca – správa za rok 2012

Zhrnutie v slovenčine

- Správa o rozvojovej spolupráci je kľúčový výročný referenčný dokument, ktorý prináša štatistiku a analýzu trendov v medzinárodnej pomoci.
- Cieľom tohtoročnej správy o rozvojovej spolupráci 2012 je poskytnúť možnosť nahliadnuť do riešení dnešných problémov s udržateľným rozvojom so zameraním na inkluzívnosť a dobrú verejnú správu a s cieľom zabezpečiť spravodlivé rozdelenie našich obmedzených zdrojov teraz aj v budúcnosti.

Rozvojové problémy v roku 2012

Napriek stálemu rastu celkového svetového HDP zostávajú medzi krajinami a regiónmi obrovské rozdiely – a nerovnosti sa všade zväčšujú. V dnešnom svete:

- počet obyvateľstva presiahol medzník siedmich miliárd;
- jedna miliarda ľudí žije z menej ako dvoch dolárov na deň a väčšina z nich je podvyživená;
- 1,3 miliardy ľudí nemá prístup k elektrine;
- jedna miliarda ľudí nemá prístup k čistej pitnej vode;
- viac ako 2,2 milióna detí mladších ako 14 rokov zomiera z dôvodu znečistenie vody;
- využívame 1,5-krát viac zdrojov potrebných na podporu celosvetových činností.
- Rozvojové krajiny čelia prvému poklesu oficiálnej rozvojovej pomoci (ODA) v reálnych číslach od roku 1997.

Tohtoročná správa o rozvojovej spolupráci (DCR) skúma tieto aj ďalšie problémy – a čo znamenajú pre udržateľný rozvoj – cez optiku myšlienok a skúseností najväčších mysliteľov a odborníkov v oblasti rozvoja.

Spojenie udržateľnosti a rozvoja: celosvetové partnerstvá a národné iniciatívy

Pri takejto tvrdej celosvetovej realite potrebujeme riešenia, ktoré budú praktické, účinné a viackrát použiteľné. Správa DCR za rok 2012 skúma, ako sa medzinárodné spoločenstvo pre rozvoj – rozvojové a vyvíjajúce sa štáty a štáty OECD, viacstranné organizácie, občianske združenia (OZ) a súkromný sektor – spojilo v úsilí prekonať konkrétne problémy v oblasti životného prostredia a ísť vpred smerom k udržateľnému rozvoju. Predkladá iniciatívy a nápady, ktoré ponúkajú hodnotné ponaučenia a perspektívy:

- Európska únia uznala naliehavú úlohu energie pre podporu rastu a rozvoja, a preto už od roku 2002 pracuje na zlepšení prístupu k energii v Afrike. V súčasnosti plní aktívnu rolu v rámci iniciatívy Organizácie Spojených národov (OSN) „Udržateľná energia pre všetkých“, pričom spája svoje sily s mnohými rozvojovými krajinami s cieľom nájsť riešenia pre ich problémy s energiou.
- Boj s látkami s krátkou životnosťou znečisťujúcimi klímu (SLCP) znižuje nepriaznivý vplyv zmeny klímy a zároveň daň, ktorú si znečistené ovzdušie vyberá na ľudskom zdraví, poľnohospodárstve a ekosystémoch. Švédsko ako odhodlaný člen Koalície pre klímu a čisté ovzdušie pomáha rozvojovým krajinám zväčšiť ich úsilie bojovať proti SLCP.
- Prelomenie „kliatby“ spočívajúcej na nerastoch a zdrojoch môže zlepšiť hospodársku výkonnosť a zmierniť chudobu aj konflikty. Ghana a niekoľko ďalších afrických štátov pracujú na zabezpečení hospodársky, ekologicky a sociálne zodpovedného riadenia vlastných zdrojov ropy prostredníctvom dohôd s nórskeymi inštitúciami na základe programu „Oil for Development“ („Ropa pre rozvoj“).

Existuje veľa ďalších príkladov podobného úsilia, a to ako v rámci tejto správy DCR, tak aj v celosvetovom meradle: multilaterálne agentúry navrhujú a realizujú projekty podporujúce udržateľné živobytie, spoločnosti kladú dôraz na pozitívny sociálny vplyv a vytvárajú nové príležitosti pre inovácie a rast prostredníctvom celosvetových partnerstiev, a štáty ako Čína a Keňa dokazujú, že koncepcia „ekológie“ a koncepcia „rastu“ idú a aj musia ísť ruka v ruke.

Úloha rozvojovej spolupráce v „budúcnosti, akú chceme“

V roku 2012 sa v Riu de Janeiro na konferencii OSN o udržateľnom rozvoji Rio+20 stretli svetoví lídri a tisíce aktérov zo štátneho aj súkromného sektora a OZ a ďalší ľudia. Z konferencie vzišla najnovšia vízia celého sveta týkajúca sa udržateľného rozvoja, ktorá bola nazvaná „Budúcnosť, akú chceme“. Ako môže rozvojová spolupráca pomôcť dosiahnuť takúto budúcnosť?

Po konferencii Rio+20 považuje táto správa nasledovné činnosti za rozhodujúce s cieľom zabezpečiť, aby sa udržateľný rozvoj riadil ekologickým rastom:

Prijatie nového modelu rozvojovej spolupráce

Rozvojová spolupráca sa riadi rozvojovými cieľmi tisícročia (MDG) už od roku 2000, takže politici sa sústredia na boj proti hladu a detskej úmrtnosti, zabezpečenie všeobecného vzdelania a podporu udržateľnosti životného prostredia. Hľadiac nad rámec MDG, poskytovatelia a príjemcovia rozvojovej spolupráce uznávajú, že problémy, ktoré pred nimi ležia, si vyžadujú nový operačný model. S cieľom zabezpečiť účinnosť pri podpore potrieb a priorit rozvojových krajín musí tento nový model:

- ...integrovať ekologické myslenie do všetkých oblastí rozvojovej spolupráce: Toto by sa nemalo týkať len zdôrazňovania významu riadenia prírodných zdrojov v portfóliách pomoci, ale aj zabezpečiť, aby pomoc na znižovanie chudoby podporovala bezpečné živobytie neohrozené zmenou klímy a podpora rozvoja infraštruktúry a využívania zeme bola odolná voči zmenám klímy a katastrofám.
- ...odzrkadľovať hodnotu prírodného kapitálu v programoch pomoci: Toto je mimoriadne dôležité najmä v prípade stanovovania priorit v oblasti investovania rozvojových fondov do fyzického, prírodného alebo ľudského kapitálu; čoraz viac nasvedčuje tomu, že investovanie do prírodného kapitálu prináša väčšie sociálne dividendy ako investovanie do vysokouhlíkovej infraštruktúry.
- ...zabezpečiť, aby sa pridelovanie rozvojových zdrojov vyvíjalo od aktuálneho sektorálneho prístupu k participácii celej verejnej správy: To znamená, že najväčšia časť finančných prostriedkov by sa mala použiť na financovanie národných plánov udržateľného rozvoja, podporujúc krajiny ku komplexnejšiemu riešeniu priorit v oblasti ekologického rastu.

Účinné využívanie pomoci ako urýchľovača financovania udržateľného rozvoja

Výbor pre rozvojovú pomoc OECD (DAC) predpovedá stabilizáciu – ak nie zníženie – vynakladania prostriedkov na pomoc v najbližšej budúcnosti. Ako môžeme naše obmedzené zdroje využívať účinnejšie s cieľom zabezpečiť hodnotu peňazí?

- Krajiny musia dodržať sľub venovať 0,7 % svojho hrubého národného príjmu (HNP) na oficiálnu rozvojovú pomoc. Zároveň musia zabezpečiť, aby boli ich záväzky uskutočniteľné, a zlepšiť zodpovednosť a transparentnosť svojej pomoci.
- Oficiálna rozvojová pomoc sa musí týkať širšieho kontextu udržateľného rozvoja (od potravinovej bezpečnosti v Afrike po nepriaznivé vplyvy hromadnej urbanizácie v Ázii) a väčšieho počtu rozvojových krajín; okrem toho musí zahŕňať celú škálu nástrojov financovania (od grantov po rizikové záruky).
- Pomoc ODA sa musí využívať ako urýchľovač s cieľom napomáhať rozvoju súkromného sektora a podporovať také investovanie a obchodovanie, ktoré pomôže odstrániť riziko z činností smerujúcich k udržateľnému rozvoju.
- Rozvojové fondy musia podporovať prijímanie stratégií ekologického rastu inovačnými spôsobmi. To môže zahŕňať opatrenia ako napríklad spoplatnenie emisií uhlíka, ktoré by podnietilo spoločnosti k ich znižovaniu, a tak by pre rozvojové krajiny vznikli nové verejné výnosy, ktoré by sa mohli použiť na podporu ich projektov v oblasti klímy.

Rozvojová komunita pripravuje program na obdobie po roku 2015 a my by sme nemali zabúdať na naše hodnotné znalosti a skúsenosti a mali by sme integrovať príslušné myšlienky a prístupy – ako tie, ktoré sa uvádzajú v tejto správe DCR – s cieľom inovovať naše myslenie, naše inštitúcie, naše správanie a naše technológie.

© OECD

Toto zhrnutie nie je úradným prekladom OECD.

Rozmnožovanie tohto zhrnutia je povolené iba za predpokladu, že bude uvedené autorské právo OECD a názov originálnej publikácie.

Viacjazyčné zhrnutia sú preloženými výňatkami z publikácií OECD, pôvodne uverejnených v anglickom a francúzskom jazyku.

K dispozícii sú bezplatne v on-line kníhkupectve OECD: www.oecd.org/bookshop

Viac informácií získate v Divízii autorských práv a prekladov OECD Riaditeľstva verejných záležitostí a komunikácie: rights@oecd.org, fax: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Navštívte našu webovú lokalitu www.oecd.org/rights

Read the complete English version on OECD iLibrary!

© OECD (2012), *Development Co-operation Report 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/dcr-2012-en